

Diagnoza potrzeb oraz potencjału kulturowego mieszkańców Legionowa

Badanie zrealizowane w ramach projektu BLISKO (2022 - 2023)

„Biblioteka – dom inicjatyw”

dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

Legionowo, październik 2022 r.

Narodowy
Program
Rozwoju
Czytelnictwa
2.0

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego w ramach
realizacji Narodowego Programu Rozwoju
Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

BIBLIOTEKA LEGIONOWO

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
O BIBLIOTECĘ	4
ZAŁOŻENIA I METODOLOGIA BADANIA	5
NARZĘDZIA BADAWCZE	5
UCZESTNICY BADANIA	6
MIESZKAŃCY LEGIONOWA	8
MIESZKAŃCY O LEGIONOWIE	9
OFERTA KULTURALNA WARSZAWY	12
CZAS WOLNY	13
TOWARZYSTWO	15
ULUBIONE AKTYWNOŚCI	16
CZĘSTOTLIWOŚĆ UCZESTNICZENIA	17
KORZYSTANIE Z OFERTY KULTURALNEJ	18
KONTAKT Z POCZYTALNIĄ	19
FUNKCJE BIBLIOTEKI	20
KORZYSTANIE Z POCZYTALNI	24
ZAINTERESOWANIE OFERTĄ	25
PROPOZYCJE WYDARZEŃ	26
ORGANIZOWANIE WYDARZEŃ	28
LOKALNY POTENCJAŁ	31
PRZESTRZEŃ BIBLIOTEKI	32
ŹRÓDŁA INFORMACJI	34
PODSUMOWANIE	36

WPROWADZENIE

Diagnoza potrzeb oraz potencjału kulturowego mieszkańców Legionowa została zrealizowana dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Legionowie w ramach zadania „Biblioteka – dom inicjatyw”, będącego częścią działań podejmowanych w projekcie BLISKO (2022 – 2023), stanowiącym element Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025, którego operatorem jest Narodowe Centrum Kultury.

Wśród kluczowych celów projektu wymienia się: wzmocnienie roli bibliotek jako „trzeciego miejsca”, po domu i pracy, jednoczącego społeczność lokalną wokół działań kulturalnych oraz przyczyniającego się do rozwoju aktywnego czytelnictwa i uczestnictwa w kulturze.

Dla legionowskiej biblioteki głównym celem była aktywizacja osób w wieku produkcyjnym (25–44 lata) i włączenie ich w działania biblioteki oraz wzmocnienie kształtowania się świadomej miejskiej społeczności. Wybór ten wynikał z obserwacji pracowników biblioteki, którzy zanotowali spadek liczby czytelników w tej grupie wiekowej, a także brak takich osób wśród lokalnych partnerów – fundacji, stowarzyszeń i grup nieformalnych oraz odbiorców oferty kulturalnej instytucji.

Diagnoza, realizowana przez Kolektyw Badawczy, ze wsparciem Zespołu Biblioteki, miała dostarczyć wiedzy o stylu życia mieszkańców Legionowa (w wieku 25-44 lata), ich potrzebach w odniesieniu do uczestniczenia w kulturze, oczekiwaniach wobec Biblioteki oraz potencjałach, które mogłyby zostać wykorzystane we współpracy z instytucją. Diagnoza była również okazją do poszerzenia kompetencji bibliotekarzy w zakresie planowania i realizacji badań społecznych, co pozwoliło im, już w trakcie trwania badania, poznać i zrozumieć badaną grupę mieszkańców.

O BIBLIOTECE

Legionowska biblioteka powstała w 1949 roku. Przez ponad 70 lat funkcjonowała przede wszystkim jako biblioteka miejska, ale też powiatowa (w latach 2009 – 2014) oraz podejmowała różne dodatkowe funkcje kulturalne – od 1991 do 1994 roku działała przy instytucji Galeria Biblioteka, która wystawiała prace twórców współczesnych sztuk plastycznych, a w latach 1996-97 kawiarnia i czytelnia prasy.

Od 2016 roku główną siedzibą Biblioteki jest Multimedialna Strefa Obsługi Pasażera na legionowskim dworcu kolejowym. Na ponad 1690 mkw. mieszczą się zbiory biblioteczne oraz przestrzenie przeznaczone na działalność kulturalno-szkoleniową, w tym sala widowiskowa i konferencyjna. Biblioteka ma też możliwość prowadzenia działań w przestrzeni dworca, przez który codziennie przechodzi kilka tysięcy osób.

Miejska Biblioteka Publiczna w Legionowie jako Poczytalnia łączy obecnie działalność biblioteczną i kulturalno-animacyjną. Jej oferta obejmuje m.in. liczne tematyczne spotkania dla mieszkańców, wernisaże, promocje książek, zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych, spektakle teatralne, stand-up'y konkursy literackie, fotograficzne, plastyczne i wiele innych propozycji. Poczytalnia organizuje również Tydzień i Noc Bibliotek, Narodowe Czytanie, weekendowe spotkania rodzinne dla mieszkańców Legionowa.

ZAŁOŻENIA I METODOLOGIA BADANIA

Celem diagnozy było zbadanie oczekiwań i potrzeb mieszkańców w wieku produkcyjnym, w odniesieniu do instytucji kultury jaką jest biblioteka, z uwzględnieniem szerokiego kontekstu ich stylu i trybu życia, a także warunków, które sprzyjają lub utrudniają uczestniczenie w kulturze.

Szczegółowe założenia diagnozy oraz pytania badawcze zostały wypracowane wraz z Zespołem Biblioteki podczas spotkania, które odbyło się 8 lipca 2022 roku.

Badanie miało za zadanie również informowanie tej grupy odbiorców o możliwościach, jakie Biblioteka stwarza mieszkańcom Legionowa, traktując ich jako potencjalnych współtwórców i partnerów instytucji.

Tak pomyślane badanie wpisywało się w proces budowania relacji z mieszkańcami. Ankieta miała formę papierową oraz cyfrową (realizowaną na platformie internetowej Webankieta), a link do niej, wraz z zaproszeniem do wypełnienia, został umieszczony na stronie www i profilach FB Biblioteki. Ankieta papierowa była dystrybuowana przez pracowników w Bibliotece oraz podczas działań animacyjnych promujących czytelnictwo w ramach Biblioteki Mobilnej, krążącej po ulicach Legionowa, dzięki czemu możliwe było dotarcie również do osób, które nie odwiedzają Poczty. Oprócz dystrybucji ankiety Zespół Biblioteki był odpowiedzialny także za rekrutację mieszkańców do wywiadów indywidualnych i grupowych.

NARZĘDZIA BADAWCZE

Pierwsza część diagnozy miała charakter ilościowy. Do badania wykorzystano kwestionariusz ankiety (w wersji papierowej i online) z pytaniami zamkniętymi i otwartymi. Głównym celem ankiety było ustalenie ile czasu wolnego mają mieszkańcy Legionowa z grupy wiekowej od 25 do 44 roku życia, jak dysponują swoim wolnym czasem oraz jak często i kiedy uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych poza domem. Dodatkowo w ankiecie zamieszczono pytania o istotne dla badanych funkcje biblioteki oraz o aktywności, w których chcieliby wziąć udział. Kwestionariusz zawierał też pytania otwarte, dające m.in. możliwość zgłaszania potrzeb i propozycji odnośnie do oferty kulturalnej w Legionowie.

Druga część badania miała charakter jakościowy, a jej zadaniem było rozszerzenie i pogłębienie wniosków z ankiety. W ramach tego etapu zaplanowano 4 fokusowe wywiady grupowe oraz wywiady indywidualne. Mimo starań pracowników Biblioteki, odpowiedzialnych za rekrutację do badania, frekwencja była niższa niż oczekiwana. Nie udało się jej znacząco poprawić poprzez ustalenie dodatkowych terminów i godzin wywiadów grupowych oraz umożliwienie realizowania wywiadów online. Tym samym potwierdził się główny wniosek z badania o niewielkiej ilości czasu wolnego badanych z tej grupy i wielu ograniczeniach, które wpływają na ich zaangażowanie w aktywną działalność kulturalną. Celowy dobór badanych umożliwił jednak dotarcie do osób będących dobrymi informatorami, mającymi wgląd w style życia swoich rówieśników, dzięki czemu udało się pogłębić wątki poruszone w ankiecie.

UCZESTNICY BADANIA

Zgodnie z założeniami projektu w badaniach skupiono się na mieszkańcach w wieku od 25 do 44 lat. Do tej grupy wiekowej należeli wszyscy respondenci wywiadów. W przypadku ankiet, w raporcie znalazły się wyniki badania tej grupy wiekowej +/- 3 lata, czyli **od 22 do 47 roku życia** (średnia 36 lat, mediana 38, dominanta 40). Ankietę online i w wersji papierowej można było wypełniać od 20 lipca do 30 września 2022 roku. Zebrano łącznie 385 ankiet, z czego **265** to wyniki osób w wieku od 22 do 47 roku życia, prezentowane w tym raporcie, a 120 wyników osób z pozostałych grup wiekowych (wyniki te zostały podsumowane i przekazane Bibliotece jako dodatkowy materiał).

Ze względu na różne ograniczenia, a dodatkowo małą dostępność i brak czasu osób z badanej grupy, nie było możliwości zastosowania doboru losowego badanych części ankietowej. Udział w badaniu miał charakter dobrowolny.

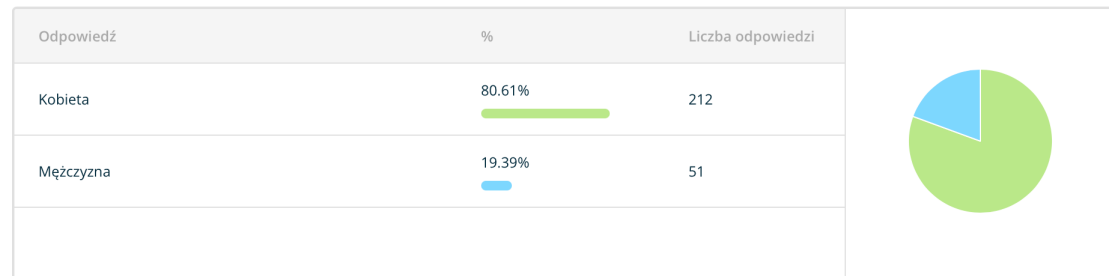
Respondenci do wywiadów zostali wytypowani w porozumieniu z pracownikami Biblioteki i przez nich zrekrutowani. Wśród respondentów znalazły się osoby reprezentujące różne grupy mieszkańców, w tym: korzystające i niekorzystające dotychczas z legionowskiej biblioteki, w różnym wieku (w ramach założonego przedziału wiekowego), posiadające i nieposiadające dzieci, pracujące w Warszawie lub w Legionowie (zdalnie i stacjonarnie). W wywiadach wzięło udział 16 osób. Stacjonarne wywiady indywidualne i grupowe odbyły się w Poczycalni między 6 a 30 września. Pozostałe wywiady odbyły się online, na platformie ZOOM, we wrześniu i w pierwszych dniach października 2022 roku.

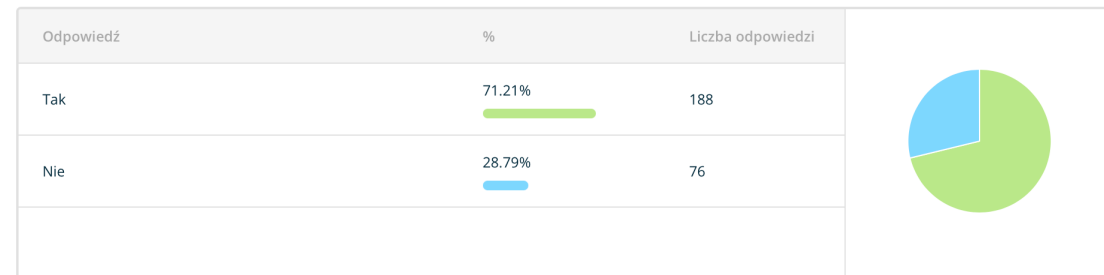
UCZESTNICY BADANIA

PŁEĆ

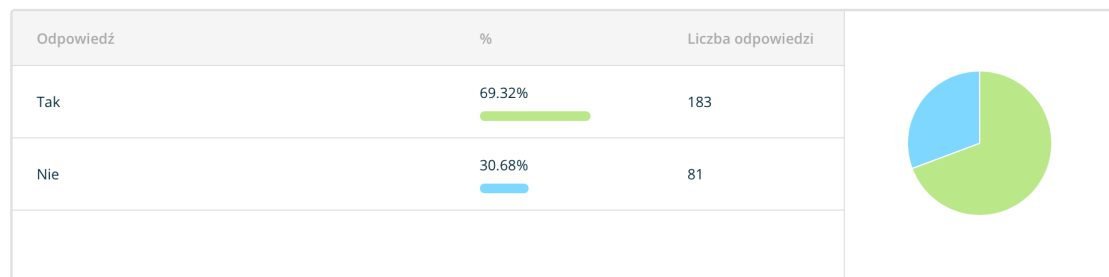
W sumie: 263 wypełnień

WYPOŻYCZAJĄCY KSIĄŻKI Z LEGIONOWSKIEJ BIBLIOTEKI (w ciągu ostatnich 12 miesięcy)

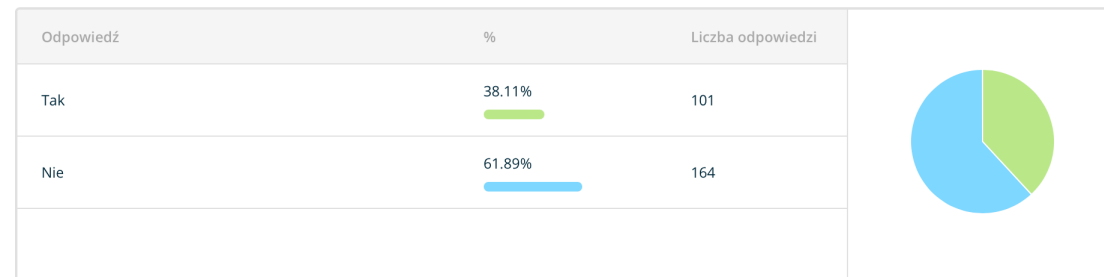
W sumie: 264 wypełnień

RODZICE DZIECKA/DZIECI PONIŻEJ 12 ROKU ŻYCIA

W sumie: 264 wypełnień

KORZYSTAJĄCY Z OFERTY KULTURALNEJ POCZYTALNI (w ciągu ostatnich 12 miesięcy)

W sumie: 265 wypełnień

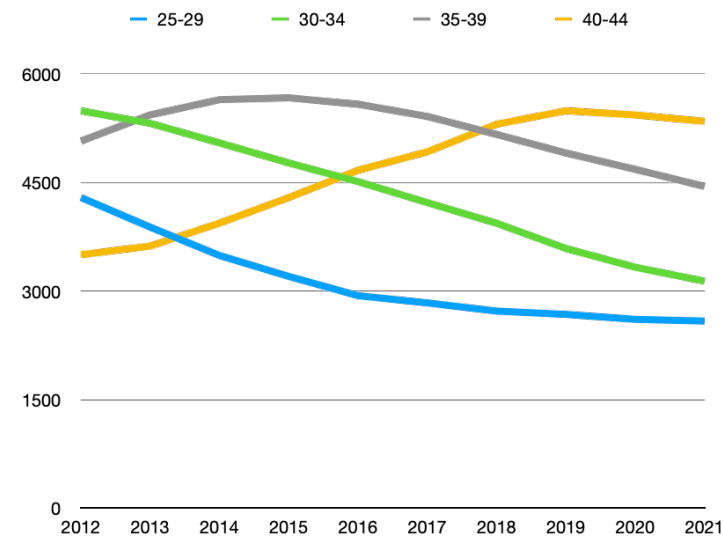
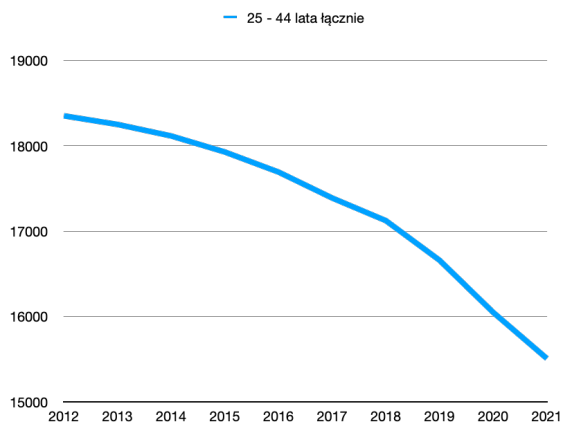
MIESZKAŃCY LEGIONOWA

Legionowo to miasto wchodzące w skład aglomeracji warszawskiej, położone w centrum województwa mazowieckiego, 22 km na północ od centrum stolicy, z którą połączone jest linią szybkiej kolei miejskiej.

Według danych statystycznych za rok 2021* w Legionowie mieszkało 53 205 osób, co przy powierzchni 13,5 km² czyniło je najgęściej zaludnionym miastem w Polsce.

Legionowo jest miastem intensywnie się rozwijającym, chociaż liczba jego mieszkańców utrzymuje się przez ostatnie 10 lat na podobnym poziomie, z lekkim spadkiem w stosunku do poprzednich lat z ostatniej dekady, co wynika z tzw. starzenia się lokalnej społeczności.

Średnia wieku mieszkańców Legionowa z roku na rok się podnosi. Liczba mieszkańców w przedziale wiekowym, którego dotyczyła ta diagnoza, zmalała w ciągu ostatnich 10 lat o niemal 3 tysiące, z 18 350 osób w 2012 do 15 507 w roku 2021. Dodatkowo widać też zmiany w poszczególnych podkategoriach wiekowych, wskazujące na coraz większy udział osób starszych (w przedziale od 40 do 44 lat) w tej grupie.

Przedziały wiekowe	25-29	30-34	35-39	40-44	Łącznie
2012	4291	5489	5070	3500	18350
2013	3881	5315	5432	3621	18249
2014	3490	5045	5642	3937	18114
2015	3201	4768	5667	4290	17926
2016	2935	4510	5579	4667	17691
2017	2835	4220	5410	4922	17387
2018	2722	3935	5162	5303	17122
2019	2677	3587	4905	5489	16658
2020	2608	3328	4680	5431	16047
2021	2585	3135	4444	5343	15507

* Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/dane/teryt/kategoria/1981#> (6.10.2022).

MIESZKAŃCY O LEGIONOWIE

Podczas wywiadów badani byli proszeni o opisanie jakim miastem jest Legionowo, co jest dla niego charakterystyczne i jakie są jego mocne i słabe strony.

Mieszkańcy podkreślali, że Legionowo, mimo że położone blisko Warszawy i świetnie z nią skomunikowane, jest miastem samowystarczalnym, co oznacza, że nie ma konieczności wyjeżdżania do stolicy, w celu załatwienia podstawowych spraw. Powstanie kina i otwarcie szpitala było dla mieszkańców dodatkowo ważną zmianą, która pozwoliła myśleć o Legionowie jako mieście niedużym, ale niezależnym.

Część mieszkańców traktuje jednak Legionowo jak dzielnicę Warszawy, również dlatego, że właśnie dzięki dobremu połączeniu, codziennie dojeżdżają do pracy do stolicy. W opinii badanych dużo gorzej niż do Warszawy dociera się do miejscowości sąsiadujących z Legionowem. Niedoskonała jest również komunikacja wewnętrzna. Bezpłatne linie miejskie jeżdżą rzadko, a wieczorem trudno jest przemieścić się bez samochodu z centrum w bardziej odległe rejony miasta.

Dobre połączenie z Warszawą, a jednocześnie niższe ceny nieruchomości, sprawiają, że Legionowo to atrakcyjne miejsce dla osób chcących kupić własne mieszkanie czy dom. Bliskość Warszawy z jednej strony i sąsiadujące z Legionowem atrakcyjne tereny rekreacyjne są dużymi atutami. Oznacza to, że wolną dotychczas przestrzeń zajmują nowe osiedla, a wraz z nimi pojawiają się problemy: duże zagęszczenie zabudowy, brak miejsc parkingowych, korki, niedostatek miejsc zielonych, brak miejsc w placówkach edukacyjnych – żłobkach i przedszkolach.

Skutkuje to również nie zawsze dobrymi relacjami między tzw. „starymi” i „nowymi” mieszkańcami. Ci, którzy są związani z Legionowem od dawna, winią mieszkańców napływowych o niedogodności związane z rozbudową miasta, a niechęć przejawia się w niekoniecznie miłych uwagach o obyczajach i standardach życia na nowych osiedlach.

„Mamy bibliotekę, mamy lekarzy, właściwie możemy tutaj toczyć swoje życie normalnie nie będąc codziennie w Warszawie, a jednocześnie mamy do niej blisko, więc myślę, że to jest bardzo duży plus”.

„Ludzie traktują to jako miejsce do spania, a Warszawa jest ich miastem”.

„Tu gdzie mieszkam, był mały lasek, teraz mam blok, wielopoziomowe mieszkania czynszowe. Nie podoba mi się to, myślę, że mieszkańcy na tym tracą. Układ architektoniczny miasta się zaburza [...], nie ma korytarzy powietrznych żadnych. Każdy stawia samochód gdzie chce. To psuje nasze miasto. Nie jest fajnie, gdy z każdej plomby wyziera budynek i każdy jest inny”.

„Nowszych ludzi, którzy się tutaj pojawiają, traktuje się w najlepszym razie z taką obojętnością, ewentualnie wrogą wyższością”.

MIESZKAŃCY O LEGIONOWIE

W ankiecie i w wywiadach zadano mieszkańcom również pytanie o to, czego brakuje w Legionowie, bez ograniczenia do kwestii dotyczących kultury*.

Na pytania o to, czego najbardziej brakuje w Legionowie, duża część osób odpowiadała, że nie brakuje im niczego. Byli jednak tacy, którzy podkreślali, że nie ma tu teatru i to przedstawienia teatralne były wskazywane często jako te wydarzenia kulturalne, które skłaniają ich do wybrania się do Warszawy.

Części osób brakuje również koncertów i filmów – kina studyjnego i kina plenerowego, ale prezentujących filmy i muzykę spoza głównego nurtu, bardziej niszowe.

Nie ma także, według badanych, miejsc, do których można byłoby się wybrać wieczorem, gdy te wydarzenia się kończą, zjeść kolację i porozmawiać przy kawie czy lampce wina. Większość z istniejących lokali wcześniej się zamyka lub mają charakter klubów tanecznych. Badani chcieliby widzieć w Legionowie więcej kameralnych, klimatycznych kawiarni, też z książkami, w typie klubokawiarni.

Legionowu, według mieszkańców, brakuje również placów i skwerów oraz większych przestrzeni wspólnych, na których można byłoby odpoczywać, spędzać swobodnie czas, obserwować życie miasta i robić to wszystko bez konieczności wydawania pieniędzy.

Mimo położenia w otoczeniu atrakcyjnych terenów rekreacyjnych mieszkańcy narzekają, że część osiedli pozbawiona jest terenów zielonych. Brakuje im też większej liczby wydarzeń plenerowych w Legionowie. Konkurencją dla miasta staje się więc, zwłaszcza w weekendy w miesiącach cieplejszych, Jabłonna, Serock czy Zalew Zegrzyński.

„Szczzerze to bardzo mało dzieje się w tym mieście, o 20.00 to jest już miasto widmo”.

„To jest niestety problem, który w Legionowie jest bardzo duży jak dla mnie, ponieważ wszystkie kawiarnie, oprócz jednej sieciowej [...] ale wszystkie takie bardziej urokliwe miejsca są otwarte po prostu krótko.”

„Próbowaliśmy w lecie wyjść tutaj ze znajomymi, ale niektóre miejsca zamykają się o 20. W piątek byliśmy w restauracji, ale to max. do 22. Więc jest problem. W piątek lepiej, ale też nie super”.

„Ludzie, którzy mają dzieci to jeszcze mają okazje do rozmów, piaskownica. Ludzie mający psy też. A ja nie mam. Nie znam sąsiadów. Moi bliscy znajomi są w Warszawie. Gdzie mam to tutaj zrobić, na targowisku?”

*Pełna lista odpowiedzi na pytania o to, czego brakuje w Legionowie stanowi Załącznik nr 4 do Raportu.

MIESZKAŃCY O LEGIONOWIE

W ankiecie i w wywiadach zadano mieszkańcom również pytanie o to, czego brakuje w Legionowie, bez ograniczenia do kwestii dotyczących kultury*.

W Legionowie mieszka sporo osób niezwiązanych lokalnie więzami rodzinnymi czy towarzyskimi. Dotyczy to tych mieszkańców, którzy przeprowadzili się tu niedawno, relacje przyjacielskie zawiązywały w miejscowościach gdzie chodzili do szkół i studiowali, a jedyne bliższe kontakty mają w Legionowie z rodzicami innych dzieci (pod warunkiem, że sami mają dzieci w wieku przedszkolnym lub szkolnym). Brakuje im więc relacji z innymi mieszkańcami, sąsiadami i znajomymi, co wpływa również na spędzanie czasu wolnego poza Legionowem.

Rodzice małych dzieci zgłaszali brak miejsc do aktywnego i kreatywnego spędzania z nimi czasu, w tym np. przyjaznych, ekologicznych sal zabaw i bezpiecznych zewnętrznych placów zabaw. Brakuje też żłobków i zajęć dla najmłodszych dzieci (od 0 do 3 lat), w tym np. gordonków i zajęć multisensorycznych.

Nie ma także, według badanych, oferty dostosowanej do osób z niepełnosprawnościami (lub brakuje jasnej informacji o ich dostępności) oraz zajęć dla dzieci nieneurotypowych.

Duża grupa badanych wskazywała sport jako ulubione zajęcia w czasie wolnym, a wśród braków Legionowa wymieniała brak amatorskich klubów sportowych oraz basenu (krytego i otwartego).

Pojawiły się też uwagi, że nie ma w Legionowie oferty zajęć bezpłatnych lub przystępnych cenowo, co dla wielu osób jest istotną barierą, utrudniającą do nich dostęp.

Słabą stroną bywają też godziny zajęć i wydarzeń kulturalnych oraz innych elementów oferty instytucji kultury, niedostosowane do trybu funkcjonowania mieszkańców Legionowa pracujących w Warszawie.

Młodzi mieszkańcy Legionowa, głównie osoby przed 30-tką, zwracały uwagę, że Legionowo jako miasto związane historycznie z wojskiem, skupione jest na przeszłości, często zajmuje się celebrowaniem wydarzeń rocznicowych i upamiętnianiem historii, również poprzez np. miejskie murale. Brakuje im natomiast spojrzenia w przyszłość, docenienia młodego charakteru miasta, jego szybkiego rozwoju i wyzwań.

*Pełna lista odpowiedzi na pytania o to, czego brakuje w Legionowie stanowi Załącznik nr 4 do Raportu.

OFERTA KULTURALNA WARSZAWY

Jedno z pytań w ankiecie dotyczyło również wydarzeń, zajęć lub warsztatów, na które mieszkańcy jeżdżą do Warszawy.

Warszawa przyciąga mieszkańców Legionowa przede wszystkim spektaklami teatralnymi, ale także koncertami i wystawami, odbywającymi się w dużych instytucjach kultury oraz imprezami cyklicznymi, takimi jak targi książki, festiwale filmowe, noce muzeów, jarmarki ekologiczne, spacer tematyczne, gry miejskie czy wianki na Wiśle.

Warszawska oferta teatralna, kinowa czy koncertowa uznawana jest przez część mieszkańców za lepszą, jako bardziej różnorodna i uwzględniająca także mniej popularne wybory repertuarowe. Według badanych legionowskie sieciowe kino jest drogie i wyświetla tylko tzw. kasowe filmy, a przedstawienia, które docierają do Legionowa to najczęściej sztuki bulwarowe, popularne, rzadziej klasyczny, a nigdy alternatywny repertuar, który można znaleźć w warszawskich teatrach.

Ze względu na dzieci mieszkańcy jeżdżą do Centrum Nauki Kopernik, do ZOO, do teatrów dziecięcych oraz na wystawy (np. dinozaurów, Lego), a także na zajęcia zorganizowane (artystyczne, kulinarne, sensoryczne).

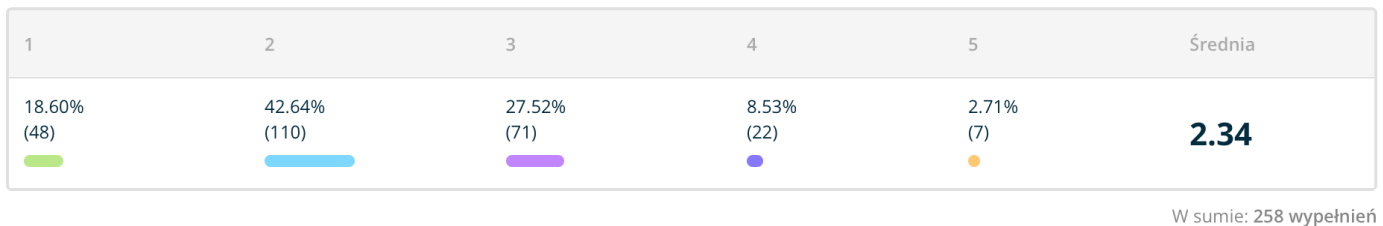
Jeśli chodzi o zajęcia indywidualne dla dorosłych, na które mieszkańcy Legionowa dojeżdżają do Warszawy, w odpowiedziach badanych pojawiły się np. zajęcia ceramiczne, malarskie, fotograficzne, warsztaty hafciarskie, tkackie i tworzenia makramy.

Przewagą warszawskiej oferty kulturalnej, oprócz różnorodności, jest możliwość połączenia uczestniczenia w wydarzeniu kulturalnym ze spotkaniem ze znajomymi, wyjściem do restauracji czy zakupami, głównie w otwartych do późna, dużych centrach handlowych. Samo wydarzenie często nie wystarczy, żeby zachęcić mieszkańców Legionowa do wyjazdu do Warszawy, jest ono raczej elementem spędzania wolnego wieczoru, który oprócz wydarzenia wypełniają dodatkowymi aktywnościami.

„Wyjście do teatru, muzeum czy kina to jest już taki sposób na spędzenie wieczoru, takie wydarzenie, powiedzmy, w ciągu tygodnia. I Warszawa jednak wiąże się z tym, że jedziemy, więcej się dzieje, potem możemy iść coś zjeść. Możemy zobaczyć pałac kultury nocą i tak dalej”.

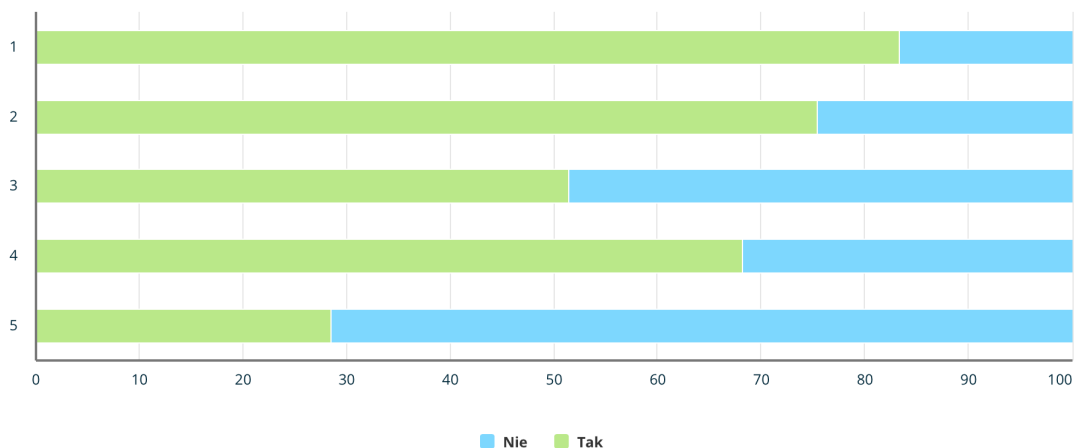
CZAS WOLNY

Badanych poproszono o ocenę jaką ilością czasu wolnego dysponują na co dzień. W ankiecie mieli możliwość zaznaczenia wartości na skali od 1 do 5, gdzie 1 oznaczało bardzo mało, a 5 bardzo dużo czasu wolnego.

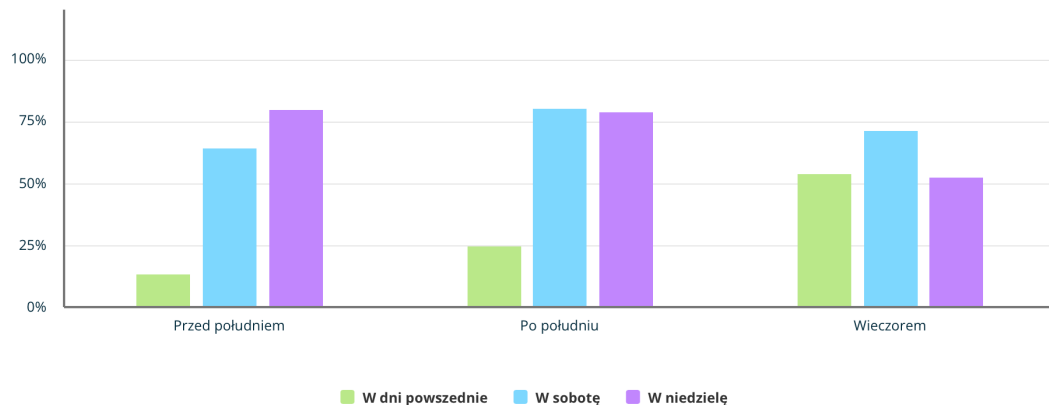
Osoby z badanej grupy podkreślały, że na tym etapie życia mają bardzo mało czasu wolnego. Jest on też przez nich bardzo różnie definiowany, ale większość przyjmuje, że jest to czas poza obowiązkami zawodowymi i domowo-rodzinnymi, takimi jak odbieranie dzieci z przedszkoli i szkół, zakupy, sprzątanie.

WOLNY CZAS (w skali od 1 do 5) x POSIADANIE DZIECKA/DZIECI DO LAT 12 (tak/nie)

Na najmniej wolnego czasu narzekali rodzice małych dzieci i to oni, częściej niż osoby bezdzietne lub rodzice starszych dzieci, zaznaczali na skali najniższe wartości - 1 i 2. Jak sami to określali, właściwie nie mają oni czasu wolnego, który mogą przeznaczyć wyłącznie dla siebie, spędzają go zazwyczaj wspólnie z dziećmi.

Badani mieli możliwość zaznaczenia w ankiecie w jakich dniach i godzinach mają zazwyczaj czas na uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych poza domem. Ich wybór nie był ograniczony, mogli zaznaczyć kilka dni i przedziałów czasowych. Pytanie o czas wolny zostało zadane mieszkańcom również w wywiadach.

Odpowiedź	W dni powszednie	W sobotę	W niedzielę
Przed południem	13.66% (22)	64.60% (104)	80.12% (129)
Po południu	24.79% (58)	80.34% (188)	79.06% (185)
Wieczorem	53.92% (117)	71.43% (155)	52.53% (114)

W sumie: 265 wypełnień

Dorośli aktywni zawodowo podkreślali, że rzadko dysponują czasem wolnym w dni powszednie. Jeśli się tak zdarzy, chętniej wybierają wydarzenia kulturalne odbywające się w piątek, gdy mają przed sobą perspektywę weekendu.

Sobotnie przedpołudnie jest czasem, który przeznaczają zazwyczaj na zakupy i sprzątanie, ale jeśli odbywa się wtedy jakieś atrakcyjne wydarzenie kulturalne, mogą wziąć w nich udział. Najlepszym czasem na aktywność kulturalną jest dla nich sobota po południu i wieczór.

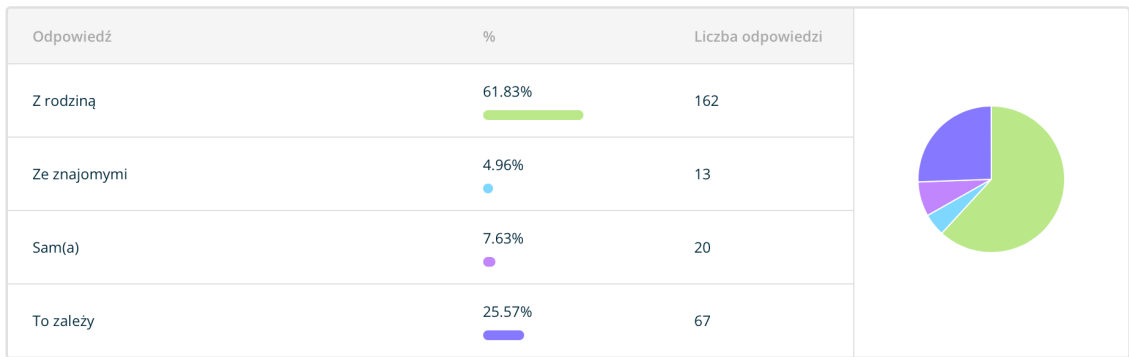
Również niedziela to dzień, w którym dysponują czasem wolnym, głównie przed i po południu, bo wieczór przeznaczają już na przygotowania do nadchodzącego tygodnia.

Co istotne, osoby dojeżdżające do pracy do Warszawy podkreślały, że byłyby skłonne przyjść na dane wydarzenie do Poczty, tuż po tym jak wysiądą z kolejki. Po powrocie do domu, szansę, że wyjdą ponownie są małe.

TOWARZYSTWO

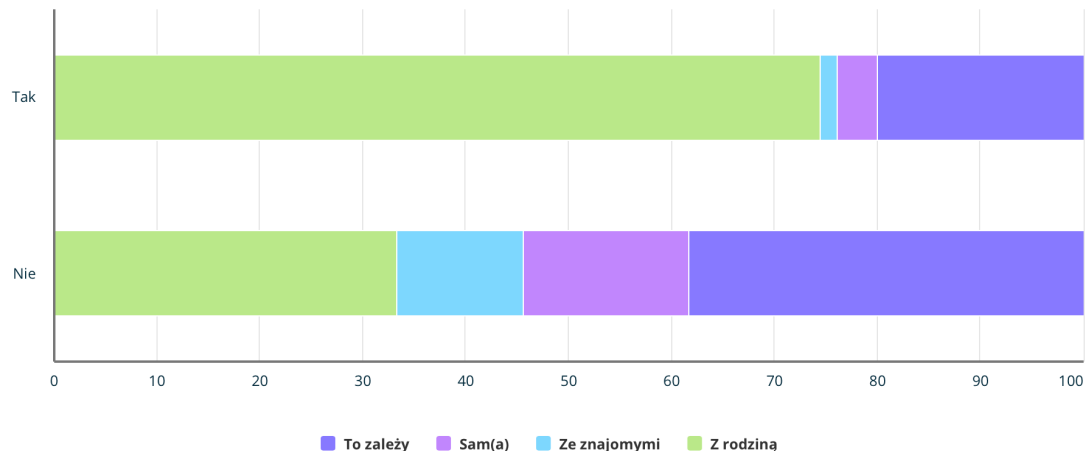
W ankiecie znalazło się też pytanie o to, z kim najchętniej badani spędzają swój czas wolny. Celem było ustalenie przynajmniej ogólnych prawidłowości i różnic między grupami, ale ponieważ pytanie to było wyzwaniem, bo często trudno jest rozstrzygnąć komu przyznać pierwszeństwo, wśród odpowiedzi znalazła się opcja „to zależy”.

W sumie: 262 wypełnień

Jak już zostało wspomniane, ograniczona dostępność czasu wolnego w tej grupie wiekowej sprawia, że priorytetem, zwłaszcza dla osób mających dzieci, jest spędzanie czasu wolnego z rodziną. Potwierdziło się to podczas wywiadów, gdy badani pytani o propozycje do oferty biblioteki, zazwyczaj zaczynali od zajęć dla dzieci lub zajęć rodzinnych, myśląc w pierwszej kolejności o czasie wolnym spędzanym wspólnie z nimi.

Z KIM NAJCHĘTNIEJ SPĘDZASZ SWÓJ WOLNY CZAS x POSIADANIE DZIECKA/DZIECI DO LAT 12 (tak/nie)

Osoby bezdzietne lub posiadające starsze dzieci znacznie częściej wybierają czas wolny ze znajomymi lub w pojedynkę i wyraźnie zaznaczają, że wybór towarzystwa zależy również od innych czynników.

ULUBIONE AKTYWNOŚCI

Odpowiedzi na pytanie o ulubiony sposób spędzania czasu wolnego były ograniczone, respondenci byli proszeni o wskazanie maksymalnie 3 głównych aktywności, tak aby możliwe było przynajmniej częściowe ich zhierarchizowanie i ustalenie które z nich wybierają w pierwszej kolejności.

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
Oglądając filmy lub seriale w domu	42.26% <div></div>	112
Słuchając muzyki w domu	11.32% <div></div>	30
Czytając książki	52.83% <div></div>	140
Czytając prasę	4.91% <div></div>	13
Przeglądając internet	34.34% <div></div>	91
Grając w gry komputerowe / planszowe	10.19% <div></div>	27
Grając w gry miejskie / fabularne	0.75% <div></div>	2

Zapraszając lub odwiedzając znajomych/rodzinę w domu	24.91% <div></div>	66
Wychodząc do restauracji, kawiarni, klubu itp.	13.58% <div></div>	36
Uczestnicząc w wydarzeniach kulturalnych poza domem	15.47% <div></div>	41
Uczestnicząc w zorganizowanych zajęciach związanych z zainteresowaniami	3.77% <div></div>	10
Działając społecznie	1.51% <div></div>	4
Zajmując się własną twórczością	6.42% <div></div>	17
Spacerując	23.40% <div></div>	62
Uprawiając sport	23.77% <div></div>	63
Zajmując się ogrodem/działką	12.45% <div></div>	33
W inny sposób, jaki: — odpowiedzi	4.53% <div></div>	12

W sumie: 265 wypełnień

Czytanie książek było wskazywane przez ankietowanych jako główny sposób spędzania wolnego czasu, ale trzeba wziąć pod uwagę, że w badaniu realizowanym przez bibliotekę taka odpowiedź działa na zasadzie pierwszego skojarzenia, a także odpowiada na ambicje badanych. W wywiadach, pytani o czas na czytanie, respondenci przyznawali, że mają go zdecydowanie mniej niż by chcieli. W ankiecie bardzo liczna grupa zadeklarowała również, że w czasie wolnym najchętniej ogląda filmy lub seriale w domu lub po prostu „przegląda internet” co oznacza szereg różnych, pożerających czas czynności, jak np. korzystanie z mediów społecznościowych, przeglądanie portali informacyjnych, zakupy w sklepach online itd. Wszystkim tym można się zajmować nie wychodząc z domu, co jest coraz bardziej typowe dla stylu spędzania czasu wolnego. Uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych poza domem jako ulubioną aktywność zaznaczyło zaledwie 15% badanych.

CZĘSTOTLIWOŚĆ UCZESTNICZENIA

W ankiecie znalazło się pytanie o to, jak często badani uczestniczą w wydarzeniach kulturalnych poza domem.

Odpowiedź na to pytanie potwierdza wyniki uzyskane z pozostałych pytań ankiety. Mimo iż uczestniczenie w kulturze jest przedmiotem ambicji wielu osób, w rzeczywistości okazuje się, że wydarzenia kulturalne nie przyciągają ich zbyt często.

Blisko połowa badanych zaznaczyła, że uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych poza domem kilka razy w roku, co, wiedząc, że lubimy spojrzeć optymistycznie na swoją aktywność kulturalną, można też oznaczać bywanie na nich raz na pół roku lub raz na kwartał.

Pozostali w większości deklarują, że zdarza im się wychodzić na wydarzenia kulturalne raz lub kilka razy w miesiącu, ale jest też nieduża grupa, która taką okazję znajduje raz w roku lub rzadziej.

KORZYSTANIE Z OFERTY KULTURALNEJ

Podczas wywiadów badani opowiadali o tym co wpływa na ich uczestniczenie w kulturze, jakie instytucje i aktywności wybierają w swoim czasie wolnym.

Krążenie między domem w Legionowie, a pracą w Warszawie, wpływa również na korzystanie z oferty instytucji kultury. Wiele osób, zwłaszcza bezdzietnych, czyli tych, które nie muszą odbierać dzieci z placówek, woli zostać po pracy w Warszawie i tam wybrać się do kina, teatru albo na zajęcia cykliczne. Dodatkowo, jeśli przeprowadzili się do Legionowa z Warszawy, lub kończyli w stolicy szkołę średnią i/lub studia mają tam wciąż znajomych i/lub rodzinę i uczestniczenie w wydarzeniu kulturalnym mogą połączyć ze spotkaniami towarzyskimi.

To właśnie znajomi i ich rekomendacje są wskazywani przez badanych jako istotny czynnik, motywujący ich do korzystania z różnego typu oferty kulturalnej.

Badani pytani o lokalne, legionowskie wydarzenie kulturalne, w którym uczestniczyli, mieli często problem z przypomnieniem sobie tych okoliczności. Nierzadko przywoływali wspomnienia sprzed kilku lat, głównie z imprez masowych, takich jak Dni Legionowa czy Festiwal Kolorów. Dotyczyło to zwłaszcza osób młodych i bezdzietnych. Rodzice z badanej grupy odwoływali się głównie do wydarzeń skierowanych do dzieci.

Lokalna oferta kulturalna przyciąga mieszkańców często bezpłatnym wstępem lub niskimi opłatami. Z ofertą kulturalną wygrywa jednak oferta rekreacyjna terenów sąsiadujących z Legionowem. Osoby, które przeprowadzają się do Legionowa w Warszawy, motywują to m.in. właśnie chęcią odpoczęcia od dużego miasta, więc w czasie wolnym wybierają odpoczynek w otoczeniu przyrody lub weekendowe wycieczki do mniejszych miejscowości.

Również pandemia zmieniła nawyki dotyczące spędzania wolnego czasu. Mimo iż mieszkańcy dużo więcej czasu spędzali wówczas w Legionowie, możliwości spotkań były ograniczone, a instytucje zamknięte, tereny zielone były najbardziej dostępnym wyborem.

„Nie pamiętam, kiedy spędziłam Weekend w Legionowie, zawsze jestem gdzieś, to znaczy to nawet nie jest Warszawa, bo też nie jestem jakąś taką megawielką fanką Warszawy, żeby tam być cały czas, ale to są po prostu często wyjazdy też do innych miast.”

„Najbardziej brakuje właśnie tego, że moi znajomi uważają, że Legionowo jest na końcu świata. I jeśli się umawiamy, to raczej się umawiamy w Warszawie, bo Legionowo kojarzy się z jakąś niesamowitą wyprawą.”

„Mi chyba najbardziej po prostu brakuje tego, żeby tutaj jakoś to życie towarzyskie moje sprowadzić”.

„To jest minus położenia blisko Warszawy. Stąd te dylematy, bo w pół godziny można dotrzeć do centrum Warszawy, a tam jest wybór wszystkiego”.

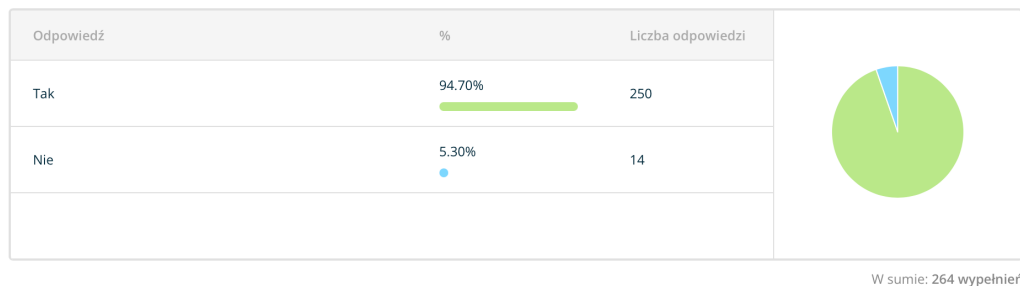
„Nie ukrywam, że często ze znajomymi spotykam się z Warszawie. Ta oferta tam jest bogata”.

KONTAKT Z POCZYTALNIĄ

Mieszkańcy odpowiadali również w ankiecie na pytanie o to, czy wiedzą, że główna siedziba Biblioteki znajduje się na dworcu kolejowym w Legionowie oraz, że Biblioteka prowadzi dwa profile na Facebooku.

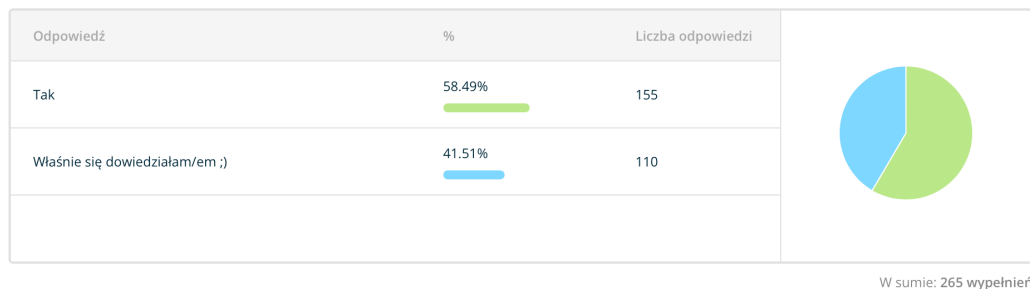
CZY WIESZ, ŻE POCZYTALNIA – GŁÓWNA SIEDZIBA MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ ZNAJDUJE SIĘ NA DWORCU KOLEJOWYM W LEGIONOWIE?

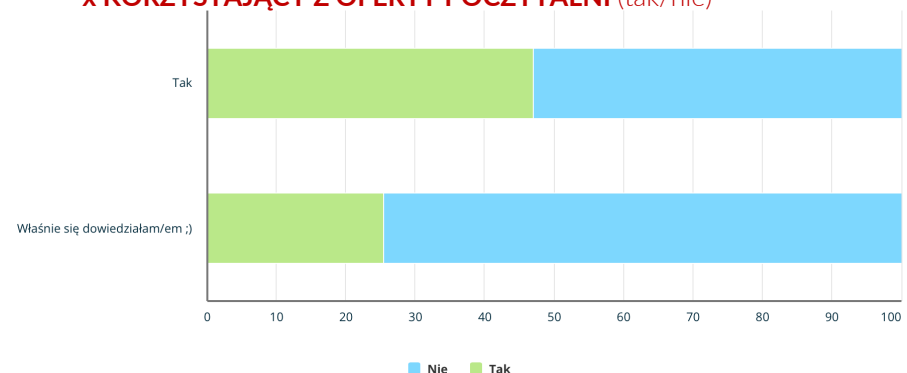
Lokalizacja Biblioteki jest znana zdecydowanej większości mieszkańców Legionowa. W wywiadach była oceniana dodatkowo jako duży atut instytucji, sprzyjający korzystaniu z jej zasobów.

Dużo gorzej wygląda sytuacja jeśli chodzi o znajomość obydwu profili facebook'owych – Biblioteki oraz Poczitalni, skupiającym się na ofercie kulturalnej instytucji. Może to mieć wpływ na opinię o słabej dostępności informacji o wydarzeniach kulturalnych organizowanych przez Poczitalnię, a w końcu na frekwencję na wydarzeniach (zobrazowaną na poniższym wykresie).

CZY WIESZ, ŻE INFORMACJE DOTYCZĄCE OFERTY KULTURALNEJ ZAMIESZCZAMY NA STRONIE FB „POCZYTALNIA”, A O DZIAŁANIACH BIBLIOTEKI INFORMUJEMY NA STRONIE FB „BIBLIOTEKA LEGIONOWO”?

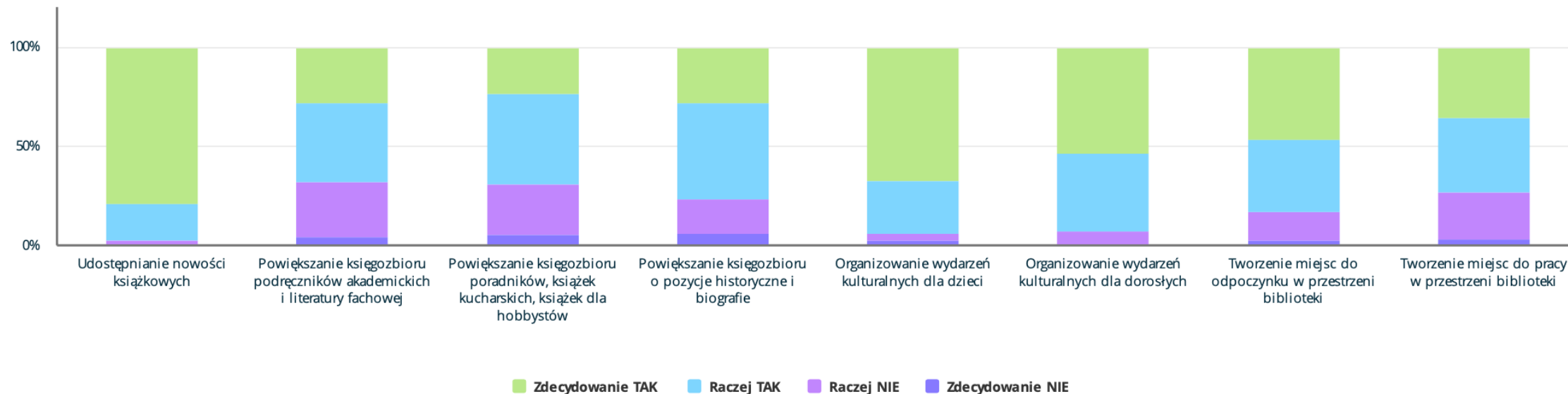
(NIE)POINFORMOWANI O 2 PROFILACH Facebook (Biblioteki i Poczitalni) x KORZYSTAJĄCY Z OFERTY POCZYTALNI (tak/nie)

FUNKCJE BIBLIOTEKI

Badani zostali poproszeni również o wskazanie najważniejszych funkcji, które powinna pełnić lokalna biblioteka, z uwzględnieniem przede wszystkich tych, z których sami by korzystali.

FUNKCJE BIBLIOTEKI

Badani zostali poproszeni również o wskazanie najważniejszych funkcji, które powinna pełnić lokalna biblioteka, z uwzględnieniem przede wszystkich tych, z których sami by korzystali.

Odpowiedź	Zdecydowanie TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	Zdecydowanie NIE
Udostępnianie nowości książkowych	78.63% (206)	18.32% (48)	2.67% (7)	0.38% (1)
Powiększanie księgozbioru podręczników akademickich i literatury fachowej	28.06% (71)	39.53% (100)	28.06% (71)	4.35% (11)
Powiększanie księgozbioru poradników, książek kucharskich, książek dla hobbystów	23.41% (59)	45.63% (115)	25.00% (63)	5.95% (15)
Powiększanie księgozbioru o pozycje historyczne i biografie	27.69% (36)	48.46% (63)	17.69% (23)	6.15% (8)
Organizowanie wydarzeń kulturalnych dla dzieci	66.92% (176)	26.62% (70)	3.80% (10)	2.66% (7)
Organizowanie wydarzeń kulturalnych dla dorosłych	53.08% (138)	39.62% (103)	6.54% (17)	0.77% (2)
Tworzenie miejsc do odpoczynku w przestrzeni biblioteki	46.09% (118)	36.33% (93)	14.84% (38)	2.73% (7)
Tworzenie miejsc do pracy w przestrzeni biblioteki	35.55% (91)	37.50% (96)	23.44% (60)	3.52% (9)

W sumie: 264 wypełnień

W ankiecie za najważniejszą funkcję biblioteki badani uznali udostępnianie nowości książkowych. Ta odpowiedź padała zdecydowanie najczęściej. Podzielili się natomiast w opiniach dotyczących potrzeby powiększania księgozbioru o literaturę fachową, poradnikową czy historyczną. W wywiadach podkreślano, że z tego typu literatury korzysta się rzadziej, części, w tym przede wszystkim literatury fachowej, poszukuje się w innych bibliotekach, a książki poradnikowe są tanie, łatwo dostępne i można je zastąpić treściami zamieszczanymi w internecie. Uznano je więc za przydatne, ale nie konieczne w zasobach lokalnej biblioteki.

Wyżej niż powiększanie księgozbioru oceniono organizowanie wydarzeń kulturalnych, przede wszystkim dla dzieci, ale też dla dorosłych. Większość opowiedziała się również za tworzeniem miejsc do odpoczynku w bibliotece. Jeśli chodzi o tworzenie miejsc do pracy, większość mieszkańców jest za, sporo jest też jednak nieprzekonanych do tego pomysłu. W wywiadach możliwe było uzasadnienie tego wyboru. Część osób nie ma możliwości pracy poza obecnym miejscem zatrudnienia, więc nie widzi potrzeby stwarzania takiej przestrzeni w bibliotece. Inni natomiast, w tym osoby pracujące zdanie, chętnie skorzystałyby z takiego miejsca, jednak pod określonymi warunkami (o szczegółach piszemy w rozdziale: Przestrzeń biblioteki).

FUNKCJE BIBLIOTEKI

Oprócz pytania w ankiecie, również w wywiadach badani zostali poproszeni o opinię na temat współczesnej biblioteki w ogóle oraz na temat ich lokalnej biblioteki - Pocztałni.

Badani różnili się w opiniach na temat zakresu działań, które powinny być podejmowane przez biblioteki w ogóle, ale byli zgodni co do tego, że jej rolą jest przede wszystkim wspieranie rodziców we wprowadzaniu młodych ludzi do świata książek, promowanie nawyku czytania, prowadzenie działań animacyjnych, nawiązujących i zbliżających uczestników do literatury oraz pomoc w wyborze wśród wielu pozycji książkowych (czy filmowych) tych najbardziej wartościowych.

Celem Biblioteki, według badanych, powinno być podejmowanie działań idących pod prąd komercji, której wszędzie jest bardzo dużo, np. poprzez udostępnianie filmów stanowiących kanon klasyki kina i trudno dzisiaj dostępnych albo wyświetlanie dzieciom bajek z dawnych lat na rzutniku.

Oferta kulturalna Pocztałni oceniona została przez badanych bardzo wysoko, jako bardzo różnorodna i często zaskakująca propozycjami. Pozytywna ocena niekoniecznie wynikała jednak z ich obecności na wydarzeniach. Część osób zgłaszała, że informacja dociera do nich, już jako relacja z wydarzenia, gdy ono samo już się odbyło.

Mieszkańcy wiedzą, że siedzibą Biblioteki jest legionowski dworzec kolejowy, ale dużo gorzej orientują się w lokalizacji filii, mylą również Powiatową Instytucję Kultury z oddziałem Biblioteki Miejskiej.

Wiele osób korzystających z Pocztałni podkreślało, że mieszkańcy Legionowa, którzy nigdy jej nie odwiedzili, mogą nie wyobrażać sobie jak wygląda nowoczesna instytucja kultury, a najbardziej typowe skojarzenia z biblioteką - cisza, rzędy regałów, komputery starej daty i słabe łącza internetowe – nie mają nic wspólnego z Pocztałnią.

Nie wszyscy znają reguły obowiązujące w Pocztałni, nie mają pewności czy mogą swobodnie rozmawiać czy powinni zachować ciszę i chcieliby, żeby zasady te zostały spisane, ogłoszone na stronie internetowej i wywieszone w widocznym miejscu w przestrzeni Biblioteki. W ich opinii warto umożliwiać swobodniejsze zachowanie w Bibliotece, ale w określonych godzinach lub w ograniczonych strefach, żeby nie przeszkadzać innym osobom, przyzwyczajonym do pracy w ciszy.

Wśród propozycji działań dla Biblioteki pojawił się też pomysł, aby była ona strażniczką lokalnej historii i np. przejmowała księgozbiory po śmierci osób zasłużonych dla miasta (nauczycieli, pisarzy, dziennikarzy) zabezpieczając cenne pozycje przed rozproszeniem. Mogłaby również gromadzić rękopisy tych osób oraz relacje świadków historii. Wokół takich księgozbiorów czy dokumentów instytucja powinna prowadzić również działania edukacyjne.

FUNKCJE BIBLIOTEKI

Badani zostali poproszeni również o wspólny namysł nad spadkiem liczby korzystających z Biblioteki w ich grupie wiekowej, obserwowany w ostatnich latach.

Zdaniem badanych, powołujących się na własne doświadczenia, na ograniczone korzystanie z bibliotek wpłynął czas pandemii, który zmienił nawyki odnoszące się do czytania książek w ogóle. Przede wszystkim, w czasie zamknięcia instytucji (a w pewnym okresie również sklepów stacjonarnych) wiele osób zdecydowało się na zakup czytnika i korzystania z portali typu Legimi.

Podobnie w przypadku audiobooków, które obecnie częściej odsłuchują w aplikacjach, takich jak np. Audioteka. Nie wszyscy jednocześnie wiedzą, że Biblioteka umożliwia też wypożyczanie plików tekstowych i plików audio poprzez udostępnianie kodów do tych platform.

Poza tym książki zakupione w czasie pandemii, wciąż piętrzą się w domach na stosie książek „do przeczytania”, tymczasem, po powrocie do regularnej pracy, jest zdecydowanie mniej czasu, aby zrealizować ambitne plany dotyczące czytania z okresu pandemii.

Dorośli aktywni zawodowo to również grupa, która może sobie pozwolić na zakup książek, a wielu z nich uważa to wręcz za swoją powinność, jako część wspierania środowiska wydawców, a przede wszystkim autorów książek. Osoby z badanej grup wspominały również, że kupują książki też wtedy, gdy są niedostępne w bibliotece i/lub trzeba na nie długo czekać. Książki są też uznawane przez badanych za najlepszy prezent, więc często obdarowują nimi bliskich i dostają je z różnych okazji.

Najbardziej prozaicznym i najczęściej podawanym powodem niekorzystania z biblioteki jest brak czasu na czytanie. Oprócz wielu godzin spędzanych w pracy, poważną konkurencją dla książek są obecnie filmy i seriale z popularnych platform oraz media społecznościowe, które zabierają badanym najwięcej czasu na co dzień.

Osoby z badanej grupy częściej niż dla siebie wypożyczają książki dla dzieci, a sporadycznie też dla starszych rodziców mieszkających w Legionowie lub okolicach.

Jeśli chodzi o zapotrzebowanie na dostęp do literatury fachowej, są osoby, które korzystają z w tym celu od czasu do czasu z lokalnej biblioteki i doceniają, że również takie pozycje mogą tam znaleźć, ale przyznają, że w tym celu wybierają zazwyczaj biblioteki warszawskie.

KORZYSTANIE Z POCZYTALNI

W trakcie wywiadów badani mogli opowiedzieć o doświadczeniach korzystania z Poczitalni i zgłosić swoje uwagi do jej funkcjonowania

Badani podkreślali, że przestrzeń i sposób funkcjonowania Poczitalni zmienił ich wyobrażenia o bibliotece. Opisują Poczitalnię jako instytucję nowoczesną, otwartą, zorientowaną na różne grupy użytkowników, skutecznie animującą lokalną społeczność. Bardzo doceniają przede wszystkim przyjazny Zespół Biblioteki oraz zakres podejmowanych przez nią inicjatyw.

Użytkownicy pozytywnie ocenili możliwość oddawania książek do tzw. „wrzutni” i zapowiadane udostępnienie wypożyczającym „książkomatu”.

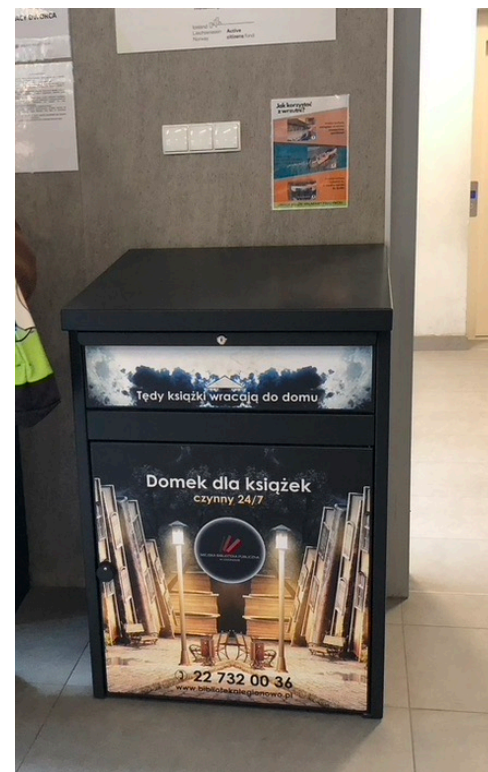
Pojawiały się pojedyncze uwagi dotyczące np. strony internetowej wypożyczalni. Oprócz zgłaszanej uciążliwości dotyczącej braku informacji o formie książki (audiobook, książka papierowa) na wyświetlanej liście pozycji, sugerowano zmianę interfejsu na bardziej czytelny i atrakcyjny wizualnie. Wypożyczający chętnie korzystaliby też z aplikacji na telefon.

Według osób korzystających z wypożyczalni online, informacja o możliwości odbioru zamówionej książki przesyłana do czytelników powinna zawierać również datę do której książka czeka w Bibliotece. Byłoby to jaśniejsze niż podawana obecnie liczba dni na odbiór, wymagająca sprawdzania jakiego dnia dostało się powiadomienie.

Korzystanie z głównej siedziby Biblioteki jest dla osób z badanej grupy często łatwiejsze niż z filii (nawet jeśli mieszkają bliżej oddziałów), ponieważ Poczitalnia ma dłuższe godziny pracy i dzięki swojej lokalizacji można do niej wstąpić „po drodze”. Dużym ułatwieniem byłoby dla nich ustawienie „wrzutni” na książki również przy filiach i po drugiej stronie torów oraz umożliwienie oddawania książek w różnych lokalizacjach niezależnie od miejsca wypożyczenia.

„Naprawdę [w Poczitalni] taki jest empatyczny personel”.

„[Biblioteka] jest naprawdę bardzo przyjazna, otwarta i dużo robi. To jest naprawdę wysokiej jakości placówka”.

ZAINTERESOWANIE OFERTĄ

Ankieta dawała też możliwość oceny zajęć, które Biblioteka planuje wprowadzić do swojej oferty.

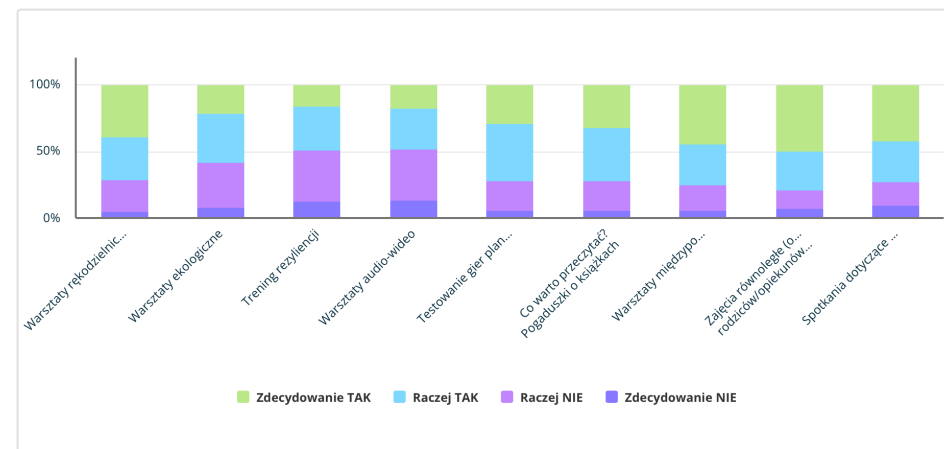
Odpowiedź	Zdecydowanie TAK	Raczej TAK	Raczej NIE	Zdecydowanie NIE
Warsztaty rękodzielnicze	39.06% (100)	31.64% (81)	23.83% (61)	5.47% (14)
Warsztaty ekologiczne	21.29% (53)	36.55% (91)	33.73% (84)	8.43% (21)
Trening rezyliencji	16.09% (37)	33.04% (76)	37.83% (87)	13.04% (30)
Warsztaty audio-wideo	17.30% (41)	30.38% (72)	38.40% (91)	13.92% (33)
Testowanie gier planszowych	29.27% (72)	42.28% (104)	22.36% (55)	6.10% (15)
Co warto przeczytać? Pogaduszki o książkach	31.87% (80)	39.84% (100)	22.31% (56)	5.98% (15)
Warsztaty międzypokoleniowe / rodzinne	44.58% (111)	30.12% (75)	19.28% (48)	6.02% (15)
Zajęcia równoległe (oddzielne) dla rodziców/opiekunów i dzieci	49.21% (124)	29.76% (75)	13.49% (34)	7.54% (19)
Spotkania dotyczące rozwoju dzieci	42.19% (108)	30.08% (77)	17.97% (46)	9.77% (25)

W sumie: 265 wypełnień

Wyraźniej najlepiej oceniono wszelkie zajęcia, które zakładają możliwość przyścia do Biblioteki wraz z dzieckiem (zajęcia równoległe) lub rodzinne spędzanie czasu (warsztaty międzypokoleniowe). Dla rodziców interesujące były też spotkania dotyczące rozwoju dzieci.

Z pozostałych propozycji najlepiej oceniono warsztaty rękodzielnicze, co badani rozwinęli w wywiadach jako np. warsztaty rzemieślnicze, ceramiczne, tworzenia makramy.

Najmniej przekonani są badani do warsztatów audio-wideo oraz do treningów rezyliencji - być może, jak sugerowano, ze względu na małą wciąż popularność tego typu zajęć.

PROPOZYCJE WYDARZEŃ / SPOTKAŃ / ZAJĘĆ / WARSZTATÓW

Badani otrzymali w ankiecie oraz podczas wywiadów możliwość zgłaszania swoich propozycji do oferty Pocztyalni*

Wśród propozycji, na jednej z głównych pozycji, pojawiły się w spotkania autorskie, w tym spotkania z autorami i ilustratorami książek dla dzieci oraz z tłumaczami. Podczas wywiadów dodawano, że chodzi przede wszystkim o autorów najbardziej popularnych pozycji (np. Remigiusza Mroza, Katarzynę Bonde, Katarzynę Berenikę Mischuk). Proponowano również, żeby przy wyborze uwzględniać wybory książkowe mieszkańców Legionowa, co zwiększałoby szansę na większą frekwencję na spotkaniach. W przypadku autorów literatury dziecięcej, spotkania mogłyby zostać połączone z zajęciami dla dzieci, z motywem ulubionych postaci z bajek (np. Pucia, Neli, Elfa).

Podkreślano też, że część spotkań powinno mieć wymiar bardziej praktyczny, np. w przypadku spotkań podróżniczych, mogłyby być organizowane wokół kwestii ich organizacji, np. jak podróżować z dzieckiem do różnych miejsc na świecie, jak się przygotować do wyjazdu do egzotycznych krajów. Propozycje tematów mogliby zgłaszać sami mieszkańcy (np. w miniankiecie online). Spotkania mogłyby polegać również na dzieleniu się przez mieszkańców własnymi doświadczeniami z podróży, np. pod hasłem „Co mnie spotkało w Azji”.

Badani zgłaszali potrzebę organizowania różnego typu zajęć dla dzieci (przede wszystkim w wieku 0-5 lat), również w związku ze zmniejszeniem dostępności zajęć dodatkowych np. w publicznych przedszkolach. Wśród propozycji często pojawiały się przedstawienia teatralne, ale również czytanie dla dzieci i młodzieży (np. klasyki literatury, na którą często trudno ich namówić), wieczory z bajką. Dla dzieci starszych i nieneurotypowych proponowano warsztaty czytania ze zrozumieniem, zajęcia uważności, medytacji czy wyciszania, ponieważ jest to dla wielu rodziców wyzwanie, z którym nie potrafią sobie samodzielnie poradzić.

Wiele propozycji dotyczyło różnego typu zajęć związanych z rozwojem osobistym, w tym przede wszystkim ze zdrowym trybem życia. Jako dobry przykład, wart naśladowania i kontynuowania, dawano spotkania dla kobiet (np. kręgi kobiet), będących także grupami wymiany doświadczeń, wsparcia i inspiracji, na różnych etapach życiowych.

Wiele propozycji mieszkańców dotyczyło także organizowania w bibliotece kameralnych koncertów, muzyki klasycznej, jazzowej, bluesowej lub innej, ale spoza nurtu pop. Padały też propozycje organizowanie seansów kinowych, podczas których byłaby prezentowana klasyka filmu, również w połączeniu z warsztatami lub dyskusją, na wzór dyskusyjnych klubów filmowych.

Część propozycji badanych dotyczyła łączenie społeczności wokół zainteresowań i np. organizowanie spotkań fanów literatury fantasy, modelarstwa czy amatorów gier planszowych

*Pełna lista propozycji mieszkańców stanowi Załącznik nr 2 do Raportu.

PROPOZYCJE WYDARZEŃ / SPOTKAŃ / ZAJĘĆ / WARSZTATÓW

Mieszkańcy otrzymali w ankiecie oraz podczas wywiadów możliwość zgłaszania swoich propozycji do oferty Pocztyalni*

Zgłaszano także propozycje organizowania różnych kiermaszy oraz „free shopów” (np. z książkami, płytami, ubraniami, rękodziełem, zabawkami, roślinami), dających drugie życie przedmiotom, których już nie używamy. Tego typu „wymienialnia” została zorganizowana w trakcie trwania badania, 1 października w ramach Sąsiedzkiej Nocy Bibliotek i cieszyła się zainteresowaniem mieszkańców. Sugerowano, żeby tego typu wydarzenia miały charakter powtarzalny, cykliczny, co pozwoliłoby mieszkańcom skojarzyć Bibliotekę z proekologicznymi inicjatywami.

Nowe wyzwania, według badanych, stawia kryzys w wielu obszarach, którego zaczynamy powoli doświadczać. Dlatego wśród sugestii pojawiły się np. warsztaty dotyczące inteligencji finansowej, prowadzenia własnego małego biznesu lub oszczędzania energii czy wody. Takie samo uzasadnienie mają propozycje utworzenia w Bibliotece miejsca, w którym można wypożyczyć rzadko używane sprzęty (kulinarne lub dla majsterkowiczów). Mieszkańcy zgłaszali też zapotrzebowanie na warsztaty, zwłaszcza takie, które miałyby wymiar praktyczny, a odpowiadały na wyzwania współczesności, np. warsztaty renowacji mebli, warsztaty introligatorskie lub... miniwarsztaty obkładania podręczników (dla uczniów i rodziców młodszych dzieci, w pierwszych dniach września każdego roku).

Jako sposób na łączenie mieszkańców, a jednocześnie odpowiedź na ich potrzeby, pojawił się pomysł na organizowanie czasowego (np. sobotniego) miniwarsztatu, dla rzemieślników, do których można przyjść z zepsutym sprzętem, i otrzymać instrukcję naprawy lub, jeśli jest to np. drobna naprawa stolarska, poprosić o naprawę na miejscu.

Chętnie widziano by również w Pocztyalni zajęcia językowe, ale w innej niż zazwyczaj formie, np. jako konwersacje na dany temat, dla osób na różnych poziomach językowych, playdates dla rodzin, z rozmówkami w języku angielskim, rozmówki w danym języku przy kawie czy winie dla dorosłych. Mieszkańcy doceniliby bardzo zajęcia językowe oferowane w niższych niż komercyjne cenach.

Dodatkowo, w Legionowie mieszka coraz więcej obcokrajowców, którzy nie mają wielu okazji do spotkań w swoim gronie, więc oprócz udostępniania im przestrzeni Biblioteki, można byłoby pomyśleć nad spotkaniami – konwersacjami, które byłyby dodatkowo okazją do integrowania różnych grup mieszkańców.

Często zgłaszano również propozycje organizowania zajęć plenerowych, terenowych, w tym spacerów przyrodniczych i historycznych, najlepiej po miejscach mniej oczywistych, spoza głównych tras z przewodników.

*Pełna lista propozycji mieszkańców stanowi Załącznik nr 2 do Raportu.

ORGANIZOWANIE WYDARZEŃ / SPOTKAŃ / ZAJĘĆ / WARSZTATÓW

Podczas wywiadów częściej niż zakres oferty, pojawiał się temat kwestii organizacyjnych, niezbędnych, żeby mieszkańcy w badanym wieku mogli wziąć w nich udział.

Wydłużenie godzin pracy, przynajmniej jeden dzień w tygodniu (np. do godziny 20 lub 21) i/lub rozważnie dłuższych godzin otwarcia w konkretnych okresach w roku, np. przed egzaminami maturalnymi, egzaminami ósmoklasistów, sesją na uczelniach.

Ustalenie grafiku godzin dla różnych aktywności w Bibliotece, np. czas umożliwiający głośniejsze rozmowy, zabawy dzieci lub cichą pracę w przestrzeni coworkingowej.

Klarowny opis zasad działania strefy coworkingowej, jej dostępności i zasad pracy oraz wszelkich innych aktywności dla mieszkańców.

W przypadku zajęć dla osób dzielących jakieś zainteresowania, pasje, proponowano, żeby zapraszać ich przedstawicieli do współorganizowania oferty, co zwiększyłoby szansę dotarcia, za ich pośrednictwem, do większej liczby odbiorców.

Jako pomysł na promocję i zwiększenie frekwencji na wydarzeniach (poprzez dopasowanie ich do potrzeb mieszkańców), a jednocześnie pozostawanie w kontakcie z odbiorcami, proponowano poprzedzanie wydarzeń miniankietami, dotyczącymi wyboru np. tematyki spotkań, zapraszanych gości, godzin, w których będzie odbywać się wydarzenie.

Według respondentów zaangażowanie mieszkańców np. w proponowanie tematów, organizowanie wydarzeń lub pomoc przy projektach biblioteki jest bardzo dobrym sposobem na budowanie relacji z odbiorcami. W tym kontekście mówiono m.in. o wolontariacie, jako niewykorzystanej formie współpracy osób dorosłych z instytucjami kultury.

ORGANIZOWANIE WYDARZEŃ / SPOTKAŃ / ZAJĘĆ / WARSZTATÓW

Podczas wywiadów częściej niż zakres oferty, pojawiał się temat kwestii organizacyjnych, niezbędnych, żeby mieszkańcy w badanym wieku mogli wziąć w nich udział.

Badani zasugerowali powołanie np. towarzystwa przyjaciół biblioteki lub innej formy stowarzyszenia, które organizowałoby społeczność wokół Biblioteki, skupiało mieszkańców, którym zależy na pozostawianiu w kontakcie ze środowiskiem osób twórczych, dzielącym wspólne (intelektualne) zainteresowania, chcącym działać na rzecz społeczności lokalnej. Takie osoby mogłyby dodatkowo rozpowszechniać informacje o wydarzeniach w Poczycalni w swoim otoczeniu, co umożliwiłoby uzyskania efektu informacyjnej „kuli śniegowej”.

Coraz częściej badani zwracają uwagę na ekologiczne rozwiązania stosowane przez instytucję. Gdy w trakcie badania na klatce schodowej Poczycalni zawisła tzw. tablica sąsiedzka, docenili naturalne materiały wykorzystane do jej wykonania oraz papier z recyklingu. Zwłaszcza młode osoby są świadome zagrożeń wynikających ze zmian klimatu, wyprzedzając często w tym zakresie osoby starsze, więc w przyszłości, planując szczegóły oferty, warto pamiętać i komunikować również ten jej aspekt.

Wszelkie wydarzenia organizowane z myślą o osobach dorosłych będących rodzicami małych dzieci powinny zakładać rozwiązania, które będą sprzyjały ich uczestnictwu, np. zajęcia równoległe dla dzieci i rodziców lub miniprzedszkole – czyli zapewnienie opieki dla dzieci, w czasie zajęć dla rodziców; miejsca, gdzie można przebrać i/lub nakarmić małe dzieci. Są one bardzo ważne, bo rodzicom często bardzo trudno jest zorganizować opiekę nad dziećmi, zwłaszcza w dni powszednie. Dodatkowo, zajęcie dzieci wartościowymi aktywnościami, np. czytaniem bajek lub zajęciami manualnymi byłoby ważnym argumentem przy podejmowaniu decyzji o wzięciu udziału w zajęciach dla dorosłych. W wywiadach potwierdziły się również bardzo pozytywne opinie o zajęciach i warsztatach dla rodzin, rodziców, babć, dziadków, opiekunów z dziećmi

„[Biblioteka] to miejsce do spotkań ludzi, którzy są podobni. Już na starcie mamy o czym rozmawiać”.

„W takich czasach, w których żyjemy, każda chwila spędzona z dzieckiem i aktywność jest na wagę złota i zawsze u mnie na pierwszym planie jest to dziecko”.

„Wszystko robimy razem, dostosowujemy te atrakcje bardzo często do dzieci, czyli robimy to co one lubią”.

ORGANIZACJA WYDARZEŃ / SPOTKAŃ / ZAJĘĆ / WARSZTATÓW

Podczas wywiadów częściej niż zakres oferty, pojawiał się temat kwestii organizacyjnych, niezbędnych, żeby mieszkańcy w badanym wieku mogli wziąć w nich udział.

Wydarzenia skierowane do osób z badanej grupy, nawet gdyby miały mieć charakter cykliczny, np. w ramach klubu czytelniczego, nie powinny zakładać obecności na każdym spotkaniu; pomocne byłoby także ogłaszanie z wyprzedzeniem tematów spotkań lub omawianych książek, tak aby możliwe było dołączenie do nich po wcześniejszym dostosowaniu swojego grafiku.

Za bardzo istotne uznano jasne określanie i komunikowanie ram czasowych, adresatów (w tym grupy wiekowej) oraz reguł uczestniczenia w zajęciach, warsztatach lub innych formach spotkań.

Badani podkreślali, że dobrym pomysłem jest zapraszanie mieszkańców np. do podzielenia się swoimi zbiorami w ramach wystaw czy prezentacji (fotografii, znaczków, przedmiotów, innych), ponieważ każdy wkład w dane przedsięwzięcie angażuje ich w działania instytucji i wiąże z nią.

Jako atrakcyjny element oferty Biblioteki badani wymieniali konkursy. Najbardziej doceniane są te organizowane wokół niecodziennych, oryginalnych tematów. Bardziej niż nagrody ważne są także: nieskomplikowany regulamin i procedury uczestnictwa, bez konieczności drukowania, podpisywania i skanowania dokumentów. Jeśli natomiast nie da się uniknąć formalności, warto by można było je dopełnić na miejscu, w Bibliotece.

Biblioteka mogłaby organizować wydarzenia również poza swoimi siedzibami, na osiedlach oddalonych od centrum i poprzez takie działania informować o swoim istnieniu i promować swoją ofertę.

LOKALNY POTENCJAŁ

Oprócz propozycji do oferty kulturalnej Pocztylni mieszkańcy mogli zgłaszać twórcze osoby lub grupy działające lokalnie na polu kultury, które warto byłoby zaprosić do współpracy z Biblioteką. Lista propozycji zgłoszonych w ankiecie podana jest w Załączniku*, poniżej znajdują się uzupełniające je wnioski i uwagi z wywiadów.

Badani podkreślali, że bardzo ważna, również z ich perspektywy, jest współpraca Biblioteki z placówkami edukacyjnymi i promowanie czytelnictwa wśród dzieci. Zwracali na to uwagę przede wszystkim rodzice, którzy za duże wyzwanie uważają obecnie przekonanie dzieci do wybierania książek zamiast telefonów czy komputerów. Dodatkowo zależy im, żeby dzieci znały instytucję i były przyzwyczajone do regularnego korzystania z wypożyczalni i czytelni. Proponowano więc, żeby zapraszać przedszkola i szkoły na lekcje biblioteczne, spróbować zorganizować dojazd do Pocztylni dzieciom z oddalonych placówek lub organizować zajęcia (biblioteczne lub inne związane z czytelnictwem) na miejscu, w przedszkolach i szkołach. Biblioteka mogłaby też być miejscem, gdzie spotykają się rodzice dzieci z danej grupy lub klasy i omawiają ważne bieżące tematy.

Biblioteka mogłaby pełnić rolę sieciującą i służyć mieszkańcom - grupom nieformalnym i organizacjom pozarządowym jako miejsce spotkań, nawiązywania współpracy, w którym można rozmawiać i wypracować rozwiązania ważne dla lokalnej społeczności jako rodzaj inkubatora pomysłów dla społeczności i miejsca otwartego na szukanie porozumienia w kwestiach spornych.

Do Biblioteki można zapraszać inne nieformalne grupy, np. sąsiadów, hobbystów, udostępniając im miejsce do spotkań (część osób wspominała, że Pocztylnia oferowała dawniej przestrzeń na 2 piętrze, jako możliwą do wykorzystania, po wcześniejszym ustaleniu warunków).

Bardzo ważne dla rozpowszechnienia współpracy z Biblioteką byłoby zamieszczenie jasnych warunków dotyczących korzystania z przestrzeni instytucji, w osobnej zakładce na stronie internetowej.

*Pełna lista propozycji osób i grup, które warto zaprosić do współpracy z Biblioteką stanowi Załącznik 3 do Raportu.

PRZESTRZEŃ BIBLIOTEKI

Scenariusze wywiadów zawierały również pytania o przestrzeń Biblioteki w Legionowie, o jej aranżację i możliwości wykorzystania do działań mieszkańców.

Istnieje grupa osób, która chętnie korzystałaby z przestrzeni co-workingowej. Osoby uprawiające wolne zawody szukają miejsca, które pozwoliłoby im oddzielić dom od pracy w ramach tzw. psychicznej higieny. Dodatkowo, po pandemii, wiele osób wykonuje swoją pracę częściowo lub całkowicie zdalnie, a jednocześnie nie zawsze ma odpowiednie warunki do takiego trybu pracy w domu (mały metraż, brak oddzielnego od reszty domu miejsca do pracy, hałasujące małe dzieci). Poza tym są też osoby, które potrzebują przestrzeni do pracy incydentalnie i wolałyby pracować w bibliotece niż np. w kawiarni.

Stworzenie miejsca do co-workingu wymagałoby przearanżowania przestrzeni biblioteki (np. stworzenia strefy cichej pracy), wyposażenie jej w dodatkowe sprzęty, np. drukarkę, xero, ekspres do kawy - najlepiej byłoby, gdyby opłaty za korzystanie z nich były niskie (np. w formie żetonów) oraz w szybkie łącze internetowe. Do projektowania tej przestrzeni warto zaprosić zainteresowanych mieszkańców, dla których będzie to też okazja do zaangażowania się w życie Biblioteki.

Badani zwrócili uwagę, że zniknęła przestrzeń przeznaczona do zabaw dla dzieci (istniejąca w Pocztyalni przed pandemią) i postulowali odtworzenie miejsca – mini sali zabaw, gdzie dzieci mogłyby zająć się sobą podczas wybierania książek przez dorosłych.

PRZESTRZEŃ BIBLIOTEKI

Scenariusze wywiadów zawierały również pytania o przestrzeń Biblioteki w Legionowie, o jej aranżację i możliwości wykorzystania do działań mieszkańców.

Dużym atutem „udomawiającym” przestrzeń biblioteki byłaby wydzielone strefa z kawą i herbatą, np. jako miejsce, w którym można głośniejsz rozmawiać, co sprzyjałoby nawiązywaniu kontaktów między osobami odwiedzającymi Pocztyalnię. Można byłoby udostępnić płatne żetony, pozwalające osobom posiadającym kartę biblioteczną na korzystanie z tej strefy, a dodatkowo. na naładowanie telefonu czy komputera, przeczytanie gazety. Miejsce takie powinno mieć mniej komercyjny charakter, czyli powinno być tańsze niż np.. sieciowe kawiarnie.

Pierwsza wizyta w Pocztyalni jest dla części osób onieśmielająca, ponieważ nie wiedzą, czy mogą samodzielnie wejść i przeglądać książki. Stanowiska wypożyczeń nie zachęcają ich do tego, bo są ustawione naprzeciwko wejścia i sugerują, że trzeba się każdorazowo „zarejestrować”, proponowano więc, żeby oznaczyć w jasny sposób strefy wolnego dostępu w Bibliotece.

Ustawienie regałów z książkami, filmami, audiobookami użytkownicy uznali za nieintuicyjne i postulowali zmiany (np. nierozdzielanie regałów z audiobookami, umożliwienie przeglądanie nowości w kolejce do stanowiska wypożyczeń/zwrotów) i zamieszczenie czytelnej infografiki z planem wypożyczalni przy wejściu lub kierunkowskazów wiodących do konkretnych stref oraz jasnego opisu przestrzeni bibliotecznego na stronie internetowej. Za dobry pomysł uznali także zaangażowanie mieszkańców we wspólne projektowanie przestrzeni Biblioteki.

„Ten moment, w którym ty jesteś pierwszy raz i nie chcesz wyjść na ignoranta, żeby wiedzieć, gdzie możesz pójść.”

„Szansą [dla Biblioteki] jest stworzenie miejsca wspólnego, takiego, które jest taką przestrzenią, w której się można spotkać, w której można trochę głośniejsz szeptać, w której coś się dzieje i ludzie przychodzą w jakiejś sprawie, która jest dla nich ważna [...]przjaznego miejsca, w którym i można samemu coś zrobić i po coś można przyjść i coś zorganizować albo nie musieć nic organizować tylko po prostu móc spędzić czas”.

„Ja też miałam epizod pracy tutaj. Mnie się pracowało dobrze, siadłam sobie przy biurku. Ale pamiętam, że jak przyszłam to nie wiedziałam, czy mogę siąść, czy powinnam kogoś najpierw zapytać. Co mam zrobić, żeby to się wydarzyło”.

„Ja nie wiem jak się tu zachować. A nie mam tak w innych bibliotekach”.

ŹRÓDŁA INFORMACJI O WYDARZENIACH KULTURALNYCH

Podczas wywiadów badanym zadano pytanie o skuteczne źródła informowania o wydarzeniach w ich grupie wiekowej.

PRAKTYKI

- ważnymi źródłem informacji pozostaje wciąż Facebook, w tym posty sponsorowane, które pozwalają zaadresować konkretne oferty do wybranej grupy; posty publikowane przez instytucje na profilu nie zawsze wyświetlają się osobom zainteresowanym, przez częste zmiany algorytmów mediów społecznościowych
- osoby odwiedzające Bibliotekę dowiadują się o wielu wydarzeniach z tablicy wywieszanej na parterze budynku.
- bardzo wiele osób, również regularnie korzystających z oferty bibliotecznej i działań Pocztyalni nie wie o dwóch profilach facebook'owych na które rozdzielane są informacje
- minusem strony facebook'owej jest dodatkowo konieczność szukania czyli *scrollowania* historii postów w celu znalezienia interesującej informacji, co przy wielu obserwowanych instytucjach i/lub częstym publikowaniu przez nie nowych treści jest uciążliwe; w efekcie wiele osób ma wrażenie, że informacja o wydarzeniach Pocztyalni nie dociera do nich na czas
- dużą skuteczność mają dla badanych informacje rozpowszechniane w mniejszych społecznościach, do których należą – na forach i grupach np. sąsiedzkich czy rodzicielskich, przekazywane przez nauczycieli za pośrednictwem Librusa lub ogłoszeń w placówkach edukacyjnych, do których uczęszczają dzieci; działają tu także rekomendacje osób, które znają i do których mają zaufanie
- Mniejsze społeczności legionowskie (sąsiadów, rodziców) komunikują się często za pośrednictwem czatów internetowych (WhatsApp, Messenger, Viber), informują o ciekawych propozycjach i wspólnie kupują bilety

ŹRÓDŁA INFORMACJI O WYDARZENIACH KULTURALNYCH

Podczas wywiadów badanym zadano pytanie o skuteczne źródła informowania o wydarzeniach w ich grupie wiekowej.

POSTULATY

- na stronie internetowej powinien znaleźć się kalendarz zbierający wszystkie planowane wydarzenia (najlepiej z około dwutygodniowym wyprzedzeniem) i informacjami dodatkowymi, np. ile wolnych miejsc pozostało jeszcze na dane zajęcia
- kalendarz na stronie internetowej mógłby pełnić też rolę archiwum minionych wydarzeń
- profil na Facebooku powinien mieć charakter „newsowy”, a na stronie internetowej powinny być zbierane i prezentowane w przejrzystej formie wszystkie informacje o wydarzeniach
- newsletter Poczitalni powinien być profilowany, tak aby na etapie zapisywania się na listę odbiorców można było zaznaczyć, które tematy są dla nas najbardziej interesujące
- do promowania wydarzeń Poczitalni warto wykorzystać polecenia osób publicznych (artystów, polityków), związanych z Legionowem i mających jednocześnie duże grupy „obserwatorów” w mediach społecznościowych
- o wielu wydarzeniach dorośli dowiadują się od dzieci i to często ich zachęta do odwiedzenia instytucji, jest najlepszym argumentem dla rodziców, dlatego należy kontynuować współpracę ze szkołami, które umożliwiają przekazywanie informacji o wydarzeniach poprzez Librus oraz starać się nawiązywać kontakty z innymi placówkami edukacyjnymi, również przedszkolami
- aby wypromować działania Biblioteki także wśród mieszkańców Warszawy i innych miejscowości można zamieszczać plakaty informujące o wydarzeniach legionowskich również w stolicy, np. na Dworcu Gdańskim; dodatkowo można współpracować w tym zakresie z innymi instytucjami, np. leżącymi na trasie SKM
- bardzo potrzebny jest w Legionowie portal lub strona internetowej, zbierająca informacje o wszystkich wydarzeniach kulturalnych w mieście
- plakaty działałyby najskuteczniej, gdyby były wywieszane są w miejscach, w których mieszkańcy czekają na autobusy (np. na filarach przy przystanku linii L) lub pociągi (przede wszystkim na peronie i w podziemiach dworca PKP) oraz na osiedlach
- warto również wejść we współpracę z mniejszymi wspólnotami lub zarządami osiedli domów jednorodzinnych, bo ich mieszkańcy narzekają, że mają gorszy dostęp do informacji o lokalnych wydarzeniach

PODSUMOWANIE W FORMIE REKOMENDACJI

- oferta Biblioteki dla mieszkańców w wieku produkcyjnym powinna uwzględniać ich styl i tryb życia, a osoby aktywne zawodowo mają zazwyczaj mało czasu wolnego, dzień powszedni dzieląc głównie między obowiązki zawodowe i dom
- Biblioteka ma szansę stać się dla nich bliską instytucją, jeśli będzie ułatwiała funkcjonowanie w ramach ich napiętych grafików, dlatego oprócz zakresu tematycznego bardzo ważna jest organizacja działań skierowanych do tej grupy
- dla badanych będących rodzicami szczególnie cenna jest możliwość spędzania czasu z rodziną, dlatego Biblioteka w swojej ofercie powinna umożliwić łączenia zajęć dla dzieci i dorosłych lub zapewniać opiekę nad dziećmi w czasie wydarzeń dla dorosłych
- rodzicom starszych dzieci bardzo pomogłoby organizowanie w Bibliotece półkolonii, również w dniach pracy dorosłych, a wolnych od nauki szkolnej (np. pomiędzy świętami, w czasie egzaminów ósmoklasistów)
- badani chcieliby też, żeby Biblioteka była ich sprzymierzeńcem we wspieraniu postaw czytelniczych u dzieci, promowała czytelnictwo również w swojej działalności animacyjnej i nawiązywała w tym celu współpracę z placówkami edukacyjnymi
- motywacją do uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych jest dla badanych bycie z rodziną albo ze znajomymi, więc aby zachęcić ich do przyjscia warto przygotować też rozwiązania, które umożliwią im zapraszanie przyjaciół (np. tańsze wejściówki w pakiecie, bonusy za zapraszanie znajomych itp.)
- Biblioteka, myśląc o ofercie kulturalnej dla osób w wieku 25-44 lat, powinna postawić na organizowanie wydarzeń mniej typowych, nowatorskich, eksperymentalnych, nie powielając oferty istniejącej w innych instytucjach (miała by wówczas szansę przyciągnąć również mieszkańców innych miejscowości)
- mieszkańcom z badanej grupy korzystającym z biblioteki, brakuje spotkań w gronie osób dzielących podobne zainteresowania, co jest potencjałem do stworzenia środowiska-towarzystwa przyjaciół Poczitalni
- każdą formę zaangażowania i wkładu odbiorców w działanie instytucji badani traktują jako rodzaj zobowiązania i więzi, które przekładają się na korzystanie z zasobów danego miejsca, dlatego warto zapraszać mieszkańców np. do współorganizowania wydarzeń lub wnoszenia innej formy wkładu w działania Biblioteki
- wiele wyzwań stawia przed osobami z badanej grupy współczesność, oferta Poczitalni mogłaby wychodzić im naprzeciw organizując warsztaty i spotkania, które dotyczą radzenia sobie w sytuacji kryzysu klimatycznego i gospodarczego
- do informowania o wydarzeniach, oprócz wykorzystywanych dotychczas nośników i źródeł, warto włączyć fora i czaty grup nieformalnych (sąsiedzkich, rodzicielskich), oraz osoby publiczne związane z Legionowem
- można pomyśleć o promocji działań kulturalnych Poczitalni w Warszawie i w lokalnych mediach miejscowości graniczących z Legionowem
- żeby dać szansę na dotarcie na wydarzenie osobom, które pracują w Warszawie, w dni powszednie powinno się je organizować najwcześniej około godziny 17.30 (najlepiej w piątek), bezpośrednio po ich powrocie do Legionowa
- zasady obowiązujące w Bibliotece powinny zostać spisane w prostej formie i zamieszczone na stronie internetowej oraz w przestrzeni instytucji

Realizacja badania:

Kolektyw Badawczy wraz z Zespołem Miejskiej Biblioteki Publicznej w Legionowie

Koordynacja badania: dr Magdalena Ochał

Koordynacja ze strony Miejskiej Biblioteki Publicznej w Legionowie: Ewa Kobylińska